

DE DONKERE KAMER

CARL DEVOS

Nieuw: de herverdeling van de verarming

Vorige week werd er gespind, gelekt en veel toneel gespeeld. Dat zal deze week niet anders zijn. We staan voor een lange uitputtingsstrijd, een amendementenslag. Bemiddelaar Johan Vande Lanotte ploetert als pendelaar tussen de linies en zoekt een Belgisch akkoord. Ondertussen heerst het pessimisme. Verschillende spelers zeggen off the record dat het voorbij is. Maar dat alvast zij het licht niet uitdoen. Dat moet de ander maar doen. Of Vande Lanotte zelf, als die het beu is.

Hij werkt volgens traditionele methoden. Dat leverde een klassiek Belgisch compromisvoorstel op. Het is dus ingewikkeld. Dat komt door de aard van de problemen, maar die ingewikkeldheid moet ook iedereen toelaten om er achteraf een eigen overwinning in te proclameren. De financiële gevolgen van wat nu op tafel ligt, zijn niet zo gemakkelijk te becijferen, waardoor winst of verlies tussen de taalgroepen niet zomaar berekend kan worden. Dat moet de Franstaligen helpen om het aan hun kiezers te verkopen. Het voorstel Vande Lanotte doet de autonomie en responsabilisering groeien, waardoor de Vlamingen niet zomaar neen kunnen zeggen. Maar er zijn nog veel discussies en blinde vlekken en sommige beslissingen zijn uitgesteld. Zoals vaak. Ook de eerste financieringswet was één overgangsregime. Het is dus geen akkoord, zo bleek vorige week, dat je direct van tafel kan vegen. Maar is het daarom goed genoeg voor iedereen?

Nog lang niet. Aan het voorstel Vande Lanotte moet nog veel gewerkt worden. Iedere taalgroep zal om beurt bijschaven en afschuren. De vraag is of het België van vandaag zo'n traditioneel, Belgisch akkoord nog verdraagt. Zulke constructies hebben ons gebracht waar we nu zijn. Er zitten spelers aan tafel die een traditioneel Belgisch akkoord eerder als belediging dan als ertitel aanvoelen. Bovendien moet nu voor het eerst de verarming van de overheid, en ook deels van haar burgers, herverdeeld worden, en dat is niet zo traditioneel. Minister-president Kris Peeters heeft er vorige week op gewezen: Vlaanderen zal met dat akkoord niet zomaar nieuwe beleidsruimte krijgen. Integendeel. Kortom: de kans dat dit mislukt is veel groter dan dat het lukt. Ondanks alle verklaringen van goede wil zal het volgens sommigen deze keer niet lukken. Ze zeggen het niet openlijk om de zwartepiet te vermijden. Om de mensen in de kerstperiode niet met rampnieuws naar de feestdins te sturen. Om de buitenlandse financiële wolven niet naar ons tere hol te lokken. Als er toch een akkoord uit komt, dan zou dat meer *par accident* zijn dan een bedoelde uitkomst, zeggen de cynici. De Wetstraat is volgens hen een twilight zone waar weinig is wat het lijkt. Al dat pessimisme maakt succes nog moeilijker dan het al is.

Er wordt zo vaak naar verkiezingen verwezen dat die gedachte al went. Dat maakt verkiezingen na het afspringen van de onderhandelingen niet tot de enige en evidente uitweg. Ook voor nieuwe verkiezingen is een akkoord nodig. Misschien zal men begin december steeds vaker spreken over een noodregering, zoals Verhofstadt III er in december 2007 kwam na de verkiezingen van juni 2007. Misschien horen we dan steeds vaker dat dit noodzakelijk is omwille van de financiële en economische toestand, de asielramp, enz. Dat is het plan B: verkiezingen of een noodregering.

Voorlopig zijn we nog lang zoet met een amendementenslag. Elke dag is er een gewonnen, elke dag kan de laatste zijn. Als er akkoord komt is dat een mirakel. Bij gebreke daaraan wordt er gerekend. Verkiezingen eind januari? Begin februari?

■ ■ Carl Devos is politoloog aan de Universiteit Gent. Elke maandag doorgrondt hij de Wetstraat.

DE WETSTRAAT IS EEN TWILIGHT ZONE WAAR WEINIG IS WAT HET LIJKT

“

”

VOORAL ALS ER VERKIEZINGEN KOMEN ZOU DRUK TOENEMEN

Eurocrisis werpt schaduw over Wetstraat

Britse kranten suggereren dat België wel eens het volgende euroland zou kunnen worden dat in de problemen komt. Nochtans kunnen we best goede cijfers voorleggen en lijkt paniek bijzonder voorbarig. Professor Paul De Grauwe waarschuwt evenwel: 'Nieuwe verkiezingen zouden rampzalig zijn.'

LIESBETH VAN IMPE

STEL U VOOR DAT WE VERKIEZINGEN KRIJGEN MET HET VOORTBESTAAN VAN BELGIË ALS INZET: DAT ZOU ONVERANTWOORD ZIJN

Paul De Grauwe, professor Economie KU Leuven

De Britse krant *The Guardian* zette België, na Ierland en Portugal, al op het lijstje met kandidaten voor een volgende aanval door de speculanten. Ook de gerenommeerde zakenkrant *The Wall Street Journal* houdt ons land in de gaten. Opmerkelijk is dat niet de economische toestand reden vormt tot ongerustheid. België heeft een begrotingstekort van ongeveer 5 procent, wat merkbaar lager is dan de 15 procent die Griekenland op het dieptepunt liet optekenen of

de dertig (!) procent waar de Ieren tegenop kijken. De Belgische schuld is weliswaar opnieuw gestegen tot 100 procent van het bruto binnenlands product, maar alle Europese landen zagen na de reddingsoperaties voor de banken hun schuld fors toenemen. De Belgische schuld blijft bovendien in de eerste plaats een binnenslandse schuld en de Belgen blijven voortreffelijke spaarders. Die basisgegevens zijn zeker niet van dien aard om de on-

Psychische zorg ook via online-therapie

De wachtlijsten in de psychiatrie vormen een nijpend probleem.

In 2009 lieten 51.375 Vlamingen zich voor psychische problemen behandelen in een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg. Eén op de vijf cliënten meldde zich daar met een depressie, onder hen vooral vrouwen. Voor ze op intake-gesprek konden, moesten ze eerst een maand geduld oefenen. Voor kinderen en jongeren loopt die wachttijd op tot 50 dagen. Het aantal hulpvragen voor kinderen en jongeren stijgt explosief. Zo kwamen er vorig jaar 24.422 jongeren bij de Bijzondere Jeugdzorg terecht, een stijging met 4,6 procent. En dan zijn er nog de hoge zelfmoordcijfers. Om al die uitdagingen de baas te kunnen, moet de geestelijke gezondheidszorg een andere richting uit, zegt de Vlaamse minister

van Welzijn, Jo Vandeuren (CD&V) in zijn nieuw beleidsplan. 'Zorg voor psychisch zieken moet een bekommernis zijn van iedereen', zegt hij. Daarom wil hij de geestelijke gezondheidszorg in de eerste en tweede lijn versterken: in de scholen, bij de huisartsen en in de thuiszorg, door familieleden beter te ondersteunen en door online-therapiemogelijkheden (via het internet dus) op te starten. Hij geeft toe dat de Vlaamse overheid niet het geld heeft om het bestaande aanbod, dat met wachtlijsten kampt, almaar uit te breiden. 'Dat zou ook niet helpen. Wie het aanbod uitbreidt, lokt een grotere vraag uit. We geloven dat het beter is om de hulp dichter bij de mensen te brengen. Dan worden ze sneller geholpen, in een vroeger stadium. En we hopen dat we de problemen hiermee ook vroeger kunnen opsporen.' (VBR)

Johan Vande Lanotte smult van een hotdog op de Gentse Zesdaagse. Om te beletten dat ons land in zwaar financieel onweer terechtkomt, moeten zijn onderhandelingen nu echt wel vooruitgang boeken. ©vrt

gewenste aandacht van de markten te trekken.

Politieke keuze

Economieprofessor Paul De Grauwe (KU Leuven) waarschuwt toch in de marge van een debat in *De zevende dag*. 'Er is geen economisch probleem, het hangt van de politiek af. Stel u voor dat de staatsvorming mislukt, we verkiezingen krijgen met het voortbestaan van België als inzet én de onzekerheid opnieuw toeneemt. Dat zou onverantwoord zijn.' Het is een stelling die je ook bij sommige politici hoort: het probleem is niet dat er nog een tijd onderhandeld wordt. Maar er moet wel altijd een perspectief op een oplossing zijn. 'De speeltijd is voorbij', vat uitdend binnelandminister Annemie Turtelboom (Open VLD) samen.

Niet paniker

Tegelijk lijken alle Vlaamse partijen zich bewust van het risico dat de Franstalige partijen de toenemende economische druk als excuus zouden aangrijpen om de staatsvorming terug naar de achtergrond te duwen. Dat werd in 2008 met de bankencrisis al eens gedaan en lijkt voor de Vlaamse partijen niet voor herhaling vatbaar. 'Toen is trouwens bewezen dat je op die manier ook geen slagkrachtige regering krijgt', klinkt het bij SP.A.

CD&V heeft om begrijpelijke redenen weinig zin in een dergelijk scenario, het leverde hen de electorale pandoering van 2010

op. De partij is trouwens de voorzichtigste van allemaal, aangezien ze met Yves Leterme de premier levert die de winkel draaiende moet houden en zich in stilte moet voorbereiden op eventuele noodscenario's. Al kan het niemand ontgaan dat ook Leterme er regelmatig op wijst dat er maar beter snel een regering kan komen. 'Dat klopt', klinkt het bij CD&V. 'Maar niet zonder staatsvorming, zoals sommige Franstalige partijen misschien hopen. Maar we kunnen ook niet doen alsof er geen enkel gevaar is, zoals N-VA soms doet omdat ze weten dat wij het wel zullen oplossen als er problemen opduiken.' CD&V wil dan ook helemaal niet horen over verkiezingen als mogelijke optie.

Beter communiceren

N-VA vindt dan weer dat degenen die openlijk over de kwetsbaarheid van België spreken, beter op hun tellen zouden passen. 'Laten we vooral communiceren over wat we goed doen. Zo hebben alle partijen rond de tafel gezegd dat ze de noodzakelijke besparingen willen doen. En laten we binnenskamers zien wat we aan onze zwakke punten kunnen doen. We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat sommigen nu dramatiseren en dat is onverantwoord', klinkt het bij N-VA. De partij ziet niet meteen een reden voor paniek, zelfs niet mocht het tot verkiezingen komen. 'We willen ook geen verkiezingen, maar als die niet vermijden zijn, moet iedereen maar de verantwoordelijkheid hebben om uit te leggen dat die niet over het voortbestaan van België gaan.'

Eerst de koning, dan weer praten

Koninklijk bemiddelaar Johan Vande Lanotte (SPA) gaat vandaag eerst langs bij de koning voor een tussentijds verslag en brengt daarna de Franstalige partijen terug samen. Verwacht wordt dat Elio Di Rupo (PS) daar zijn belofte voor een 'supplementaire geste' concreet maakt en een eigen voorstel op tafel legt. Mogelijk wordt dat ook naar de Vlaamse partijen gestuurd, zodat zij het kunnen bestuderen. Vande Lanotte voorziet tegelijk ook extra infosessies met de experts van de partijen over zijn eigen voorstel. Eind vorige week waren er vooral vragen ter verduidelijking. De Vlaamse partijen worden dinsdagmiddag terug bij de bemiddelaar verwacht. Ze zullen er verder hun amendementen toelichten. Verwacht wordt dat er nog vergaderingen zullen nodig zijn en dat die de hele week in beslag zullen nemen. (LVI)

VLAAMS BELANG Dewinter wil Tea Party worden

Volgens VB-voorman Filip Dewinter moet zijn partij terug de straat op. 'Ons parlementair werk wordt niet genoeg beloond, de straatactie heeft een meerwaarde', zei hij in *De zevende dag*. Het voorbeeld is de Tea Party die rechts-conservatief Amerika mobiliseert tegen het beleid van Washington in het algemeen en president Obama in het bijzonder. 'Er is ook in Vlaanderen plaats voor een republikeinse burgerbeweging die tussen 10 en 15 procent haalt.' Met zijn voormalige medewerker Bart Debie maakt Dewinter korte metten. 'Of zijn uitleg kloft of niet, is niet relevant. Het feit dat de indruk gewekt is van leedvermaak over de toestand van Marie-Rose Morel, is voldoende voor zijn ontslag.' (LVI)

EU redt Ierland

De Europese ministers van Financiën hebben gisteren de hele dag vergaderd over het reddingsplan voor Ierland. Volgens Didier Reynders (MR), die in het kader van het Belgische voorzitterschap de vergadering leidde, moet Europa er alles aan doen om de euro te redden. De Ieren zullen alles samen 85 miljard euro krijgen, 35 miljard voor de banken en 50 miljard voor de Ierse staatskas, waar het tekort dit jaar tot bijna een derde van het bruto nationaal product oploopt. De ministers van Financiën werken ook aan een permanent reddingssysteem, waarbij ook een inbreng van de privésector - de banken dus - mogelijk moet zijn. (LVI)

'Het IMF is onze vriend niet', zo maken graffiti in Dublin duidelijk. ©pn

VURIGE TONGEN

Leugendetector

Vlaams parlements lid Jurgen Verstrepen (LDD) is op zoek naar een leugendetector voor zijn programma *Zwart op wit* dat op GUNKtv loopt. Het apparaat moet uitmaken of voormalig VB'er Bart Debie de waarheid spreekt als hij zegt dat hij met zijn enthousiaste Facebookposts hoegenaamd niet de spot wilde drijven met de doodzieke Marie-Rose Morel. Debie zelf heeft al gezegd dat hij de test wil doorstaan. Op voorwaarde dus dat iemand een leugendetector vindt die live in de ether wil.

Neen voor Fils à Papa

Frédéric Daerden, zoon van Michel Daerden (PS) en bekend als 'le fils à Papa', heeft nu ook van de Raad van State het deksel op de neus gekregen. Die verwerpt zijn verzoek om de post van burgemeester van Herstal te mogen cumuleren met een functie bij de intercommunale Ogéa Fund waar de gemeente Herstal zelf mee aan tafel zit. Frédéric Daerden, bestuurder van DC&Co dat in het dagelijks leven moet toezien op de correctheid van financiële rekeningen, zag geen probleem.